

בבית המשפט העליון

רע"א 7265/09

בפני: כבוד המשנה לנשיאה א' ריבלין

המבקש: לירון מסס

נגד

המשיבים: 1. משרד הבריאות
2. קופת חולים "מכבי"
3. ד"ר אריה ברכר

בקשת רשות ערעור על החלטת בית-המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו מיום 9.8.09 בבש"א 12568/09 שניתנה על-ידי כבוד השופטת ד' גנות

בשם המבקש: עו"ד אריק ארץ

החלטה

1. זוהי בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב – יפו (כבוד השופטת ד' גנות), לדחות את בקשתו של המבקש להעיד מומחים רפואיים מחוץ לישראל באמצעות ועידת חוזי ("וידאו קונפרנס").

הרקע לבקשה הוא תביעה שמנהל המבקש כנגד המשיבים בגין פגיעה מוחית שנגרמה לו, לטענתו, עקב קבלת חיסון משולב (חצבת-חזרת-אדמת). תביעתו נתמכה בחוות דעת של מומחה לרפואת ילדים ונוירולוגיה ושל מומחה לרפואה פנימית העוסק בתחום של חיסון ילדים. לכתבי ההגנה של המשיבים לא צורפה חוות דעת מומחה כלשהי. מאוחר יותר, בעקבות בקשות שהגישו, צורפו חוות דעת של מומחה לנוירולוגיית ילדים מטעם המשיבה 1, וחוות דעת של מומחה למחלות זיהומיות בילדים מטעם המשיב 3. לאחר דיון מקדמי ולאור הסכמת הצדדים ואישור בית המשפט

המחוזי צרף המבקש חוות דעת מומחה נוספת מטעמו, שניתנה על-ידי מומחה למחלות זיהומיות. בשלב זה הופנו הצדדים להליך גישור. משזה לא צלח, הגיש המבקש בקשה לבית המשפט המחוזי לצרף חוות דעת מומחה נוספות, שיינתנו על-ידי מומחים רפואיים מחוץ לישראל באמצעות ועידת חוזי.

2. בית המשפט המחוזי דחה את בקשת המבקש, תוך שהוא נסמך על מספר נימוקים. ראשית נקבע כי בקשתו של המבקש "כללית וסתמית" שכן הוא נמנע מלפרט את שמות המומחים שאת חוות דעתם הוא מבקש לצרף, את תחום מומחיותם ואת הסכמתם ליתן חוות דעת ולהיחקר עליה. יצויין בהקשר זה כי במסגרת תשובה שהגיש המבקש לתגובת המשיבים מילא הוא חלק מחסרים אלה. עוד נקבע כי לא ברור מדוע זקוק המבקש לחוות דעת נוספת על אלה שכבר צירף לתביעתו, וכי בכל מקרה צירוף חוות דעת יכול שיעשה רק על דרך של תיקון כתב התביעה. בית המשפט המחוזי הוסיף כי לאור הפסיקה הקיימת לגבי עדות בדרך של ועידת חוזי נדרשת "סיבה טובה" לבקשתו של עד להימנע מלהגיע לישראל, וכי הסיבה שעליה הצביע המבקש – עיסוקם הרב של המומחים ומקום מושבם בארצות-הברית – אינה "סיבה טובה", באשר היא למעשה מצדיקה לחקור כל מומחה רפואי שמקום מושבו מחוץ לישראל בדרך של ועידת חוזי. לבסוף, קיבל בית המשפט המחוזי את טענת המשיבים כי ככל הנראה הם יצטרכו להציג למומחה מסמכים או מאמרים רפואיים במהלך חקירתו, דבר שיקשה עליהם לעשות בדרך של ועידת חוזי. על החלטתו זו של בית המשפט המחוזי מבקש המבקש רשות לערער.

3. המבקש טוען כי חוות הדעת שאותה הוא מבקש לצרף היא מרכזית להוכחת תביעתו, וכי הוא פירט במסגרת תשובתו לתגובת המשיבים את שמו ואת קורות חייו של מומחה זה. לעניין הסכמת המומחה טוען המבקש כי בא-כוחו הצהיר ששוחח אישית עם המומחים שמחוץ לישראל, ואלה הביעו הסכמתם ליתן חוות דעת ולהיחקר עליה. המבקש מוסיף כי אינו נדרש לתקן את כתב תביעתו לשם צירוף חוות דעת מומחה נוספת, שכן אין בחוות דעת זו כדי לשנות את עילת התביעה והיא אך תומכת בתזה הרפואית שהועלתה בכתב התביעה. בכל מקרה, כך לפי המבקש, שאלת הצורך לתקן את כתב התביעה תוכל להתברר רק באם יותר לו לצרף את חוות הדעת המבוקשת. המבקש מוסיף ומציין כי הוא והמשיבים צירפו כבר במסגרת הליך זה חוות דעת מומחה מבלי שנדרשו לתקן את כתבי טענותיהם. לטענת המבקש לא נדרש טעם מיוחד לבקשה להוסיף חוות דעת, מלבד רצונו לחזק את תביעתו בראיות נוספות. המבקש אף מציע פתרונות שונים לקושי הטכני להציג מסמכים בפני מומחה במהלך ועידת חוזי.

4. דין הבקשה להידחות. ראשית יצויין כי ערכאת הערעור נוטה שלא להתערב בהחלטות מסוג זה, אלא אם הערכאה הקודמת לא התחשבה די הצורך בנסיבות רלבנטיות שהיה צורך ליתן להן משקל (ראו: ע"א 84/51 בירד-קלינגהופר נ' בלוס, פ"ד ו 198 (1952); רע"א 3810/06 י. דורי את צ'קובסקי בניה והשקעות בע"מ נ' גולדשטיין, פס' 3 לפסק-דינה של השופטת מ' נאור (טרם פורסם, 24.9.2007)). במקרה שלפנינו, אף שפרטים שהוספו לאחר הגשת הבקשה (תצהירו של בא-כוח המבקש ותשובת המבקש לתגובת המשיבים) לא מצאו את ביטויים במסגרת החלטת בית המשפט המחוזי, הרי שבחינת בקשתו של העותר לגופה מעלה שבדין דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה, וזאת על בסיס יתר נימוקיו. ככלל, בית המשפט נוהג להתחשב בשלושה שיקולים עיקריים בבואו להחליט בבקשה למסור עדות בדרך של ועידת חוזי: פניית המבקש נעשתה בתום לב; יש בידי העדים למסור עדות רלבנטית לשאלות השנויות במחלוקת; וקיימת "סיבה טובה" המונעת את הגעתו של העד לישראל (ראו לעיל: עניין בירד-קלינגהופר ועניין י. דורי). יש בסיס לסברה כי ניתן היום לנקוט בגישה מרחיבה יחסית ביישום קריטריונים אלה, לאור השתכללות הטכנולוגיה של ועידת חוזי, אולם השיקולים הנזכרים עדיין עומדים בתקפם.

המבקש טוען כי "הסיבה הטובה" להימנעות המומחים מהגעה לישראל היא מקום מושבם בארצות-הברית וכן עומס העבודה המוטל עליהם. סיבה זו אינה מספיקה לביסוס צורך של ממש במתן עדות בדרך של ועידת חוזי. דומה כי בכל מקרה שבו מקום מושבו של עד מסוים הוא מחוץ לישראל, ההגעה לישראל תהיה כרוכה באי-נוחות והעד יאלץ לחדול מעיסוקיו הרגילים במשך תקופת שהותו בישראל. ועידת חוזי, על אף יתרונותיה למול דרכים אחרות לגביית עדות מחוץ לישראל, עדיין טומנת בחובה קשיים משמעותיים לעומת גביית עדות בבית המשפט. כך למשל, יכולתו של בית המשפט להטיל את מרותו וסמכותו על העד הנמצא מחוץ לישראל פחותה; לעיתים עלולות לחול מגבלות טכניות שונות על אופן ביצוע החקירה הנגדית; נעדות במדינה אחרת עלולה ליצור קשיים במישור המשפט הבינלאומי (ראו לעיל עניין י. דורי). על-כן חשוב שהשימוש באמצעי של ועידת חוזי יישמר למקרים שבהם קיימת "סיבה טובה" להימנעות מהגעה לישראל, מעבר לאי-הנוחות שכרוכה בצורך להעיד במדינה אחרת, שהיא נחלת הכלל. ודוק: ראוי לנהוג בגמישות רבה יותר ככל שהעדות חשובה ומרכזית יותר. בענייננו, עדותו של מומחה נוסף – אף שיייתכן ויהיה בה כדי לחזק את תביעתו של המבקש – אינה מרכזית לתביעה. המבקש, כאמור, תמך את תביעתו כבר בחוות דעת של שלושה מומחים בתחומים הרלוונטיים. תרומתו של המומחה הנוסף במקרה זה אינה כזו שתצדיק את חסרונותיה של עדות בדרך של ועידת חוזי.

הבקשה נדחית. משלא נתבקשה תשובה, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, י"ד בטבת התש"ע (31.12.2009).

המשנה-לנשיאה